

Sri Lanka – Kaos och curry

I landet känt som the Pearl of the indian ocean, i ett land där kaos ses som ordning, där en curryrätt kan ha tusentals olika smaker, där inget ses som ett problem.. Dit åkte jag på ett av mitt livs största äventyr. Här är min reseberättelse från min sommarpraktik i Sri Lanka.

“It’s a good day today” säger min husmamma över vår gemensamma frukost. Ett litet hopp väcks inom mig och när jag sätter foten utanför dörren börjar jag nästan hoppa av lycka. Det är molnigt och det ser ut att börja regna. Min husmamma hade rätt, idag kommer bli en bra dag. Efter att ha arbetet på en byggarbetsplats i stekande sol med en liten vindpust då och då har min svenska soldyrkan försvunnit helt. Jag är inne på min sista av fem veckor som praktikant på ett konsultbolag i Colombo, Sri Lanka och har under denna period vart inackorderad hos en Sri Lankesisk familj.

Jag på min praktikplats med Thilini en Sri Lankesisk trainee.

Jag landade i Colombo i början på juni efter att ha lämnat ett regnigt Göteborg och slogs av en vägg av luftfuktighet och ett myller av människor. När jag kom ut från ankomsthallen blev det plötsligt en väldig uppståndelse, människor började ropa och trängas, det tog mig en stund att förstå att det var mig de ropade efter. *“Madam, madam! Taxi, taxi! Good price! Good price!”* Med en klump i halsen banade jag mig förbi folkmassan och hittade IAESTE:s representant som hade kommit för att hämta upp mig. Nu bara måste det värsta vara över tänkte jag när jag satte mig i bilen som hämtade upp oss, men nej, så fel jag hade. Chauffören satte av i en rasande fart och zick zackade sig fram mellan filerna samtidigt som han tutade och blinkade åt alla håll och kanter. Efter en timma i trafikstockningar sittandes på helspänn inför varje filbyte förklarade chauffören för mig att jag valt att komma på en bra dag – på söndagar är trafiken väldigt lugn. Under mina praktikveckor möttes jag av många skillnader, annorlunda sätt att se på livet och kulturkrockar men främst upplevde jag stora likheter. Jag möttes ofta av frasen *“Don’t worry, no problem!”* och så är det verkligen i en Sri Lankes ögon, där jag såg problem såg de en möjlighet Vi kanske ser på saker annorlunda och arbetar på olika sätt men slutmålet är i de flesta fall det samma.

Sri Lanka har en historia kantad av krig och korruption. Efter att ha vart en kolonialstat i många år blev Sri Lanka självständigt 1948 men redan då var konflikten mellan folkgrupperna tamiler och singaleser ett faktum. År 1983 blossade inbördeskriget upp och idag har det vart fred i fyra år. Sri Lanka befinner sig i en

förändringsfas där det satsas mycket på utveckling av infrastruktur, sjukvård och nybyggnation. Dock ses många politiker som korrupta och satsningarna finansieras till stora delar av lån som staten tagit från Kina och Saudiarabien. Dessa projekt marknadsförs som "gåvor" och många Sri Lankeser vet faktiskt inte att staten tagit lån för att kunna upprätta byggnader och motorvägar utan tror att kineserna och saudiaraberna är väldigt givmilda.

Min praktikplats på Engineering Consultants Limited gav mig möjligheten att arbeta både som entreprenör och konsult. Mina arbetsdagar skiljde sig väldigt mycket från varandra och så gjorde även arbetsbelastningen. Jag arbetade främst inom produktionen av ett sjukhusbygge som finansierades av lån från Saudiarabien. Jag blev ganska snabbt känd på byggarbetsplatsen som "Sudonona", vilket betyder vit dam och ville någon mig någonting skreks det över hela bygget efter Sudononan.

Min hjärtefråga under praktiken var byggarbetarnas säkerhet och arbetsmiljö. Detta eftersom deras rättigheter och arbetsförhållanden var skrämmande jämfört med den svenska standarden. Byggarbetarna bodde i plåtskjul på arbetsplatsen och arbetade i långa skift. Hjälmarna sågs som dekoration och hängdes ofta av efter morgonmötet på armeringsstänger och gummistövlarna kom aldrig på. Arbetade man i skor så var det i flipflop annars så var det barfota som gällde. Detta resulterade i många småskador som kunde leda till infektioner eftersom de inte behandlades rätt. Under min praktik skedde en viss förbättring, en veckovis tävling anordnades

och den i varje arbetslag som vart bäst på att använda skyddsutrustning den veckan vann ett telefonkort. Denna tävling gav ett enormt genomslag och helt plötsligt hade alla arbetare hjälm på sig. Visst, detta är ingen långsiktigt lösning men det är ett steg i rätt riktning - att viljan finns hos entreprenören och att det blir en vana hos varje enskild individ att använda skyddsutrustning.

Synen på kvinnor och jämställdhet i Sri Lanka skiljer sig från Sverige. Jag behandlades väldigt väl på min arbetsplats och upplevde inga problem att vara kvinnlig praktikant. Jag fick dock ofta frågan när jag skulle gifta mig och min pojkvän gick gradvis från att bara vara min pojkvän till att bli min man. Många hade svårt att förstå att jag var i Sri Lanka helt utan manligt beskydd och att dessutom vara ogift väckte många frågor. Detta förklarades med att äktenskapet är väldigt viktigt i Sri Lanka och det är otänkbart att ett par bor tillsammans om de inte är gifta. Arrangerande äktenskap är fortfarande vanligt och i många dagstidningar annonserar föräldrar efter en lämplig man eller maka till sitt barn. Dock så väljer många kvinnor att fortsätta arbeta efter att de har gift sig och skaffat barn.

Det är vanligt att man redan som barn går i flick- och pojkskolor vilket gör att man tidigt separerats från varandra. Ungdomar umgås huvudsakligen i flick- eller pojkggrupper. Det sas ofta vara en kulturell sak, att man helt enkelt umgås var för sig. När vi umgicks i IAESTE-gruppen var jag oftast ensam tjej och en del av medlemmarna var blyga inför mig till en början för att de inte visste hur de skulle förhålla sig.

På helgerna umgicks jag med den andra IAESTE-praktikanten som var i Colombo men mest tid spenderade jag med familjen jag bodde hos och jag var medräknad i allt som skedde, från grannskvaller till matlagning. Jag lärde mig hemligheten bakom den perfekta curryn och kan nu enligt min husmamma få vilken man jag vill. Ris och curry kan ätas till frukost, middag och lunch och varje kvinna har sin paradrätt. Jag åt så mycket ris och curry att det nästan rann ur öronen på mig. Efter att ha avslutat min praktik kom min pojkvän ner till Sri Lanka och vi ägnade resten av sommaren åt att utforska landet.

För att resa Sri Lanka måste man anta den Sri Lankesiska mentaliteten, att saker och ting tar sin tid. Det är nästan alltid trafikstockningar i städerna och det är inte ovanligt att en tvåfilig väg helt plötsligt får fyra filer då rikshaworna fyller ut mellanrummen mellan bilarna. Att åka kollektivt i Sri Lanka är en upplevelse i sig. Busschaufförerna är kungar över sina bussar. Vilket gör att bussen inte kommer åka förrän den är full, den kan vänta på att någon ska springa ett ärende eller så vill busschauffören bara stanna och prata med en vän. Allt detta tar tid men så länge man är

med på noterna är detta en del av upplevelsen. Under tiden man väntar finns det alltid underhållning, en buss klassas nämligen efter sin stereoanläggning och busschaufförerna dunkar därför alltid ut sin musik på högsta ljudnivå. Skulle denna mot förmodan inte fungera finns det nästan alltid ett glatt Sri Lankesiskt gäng längst bak i bussen eller en gatumusikant som åker med någon hållplats eller två som fyller ut tystnaden. Livet blir mindre stressigt så fort man slutar räkna minuter och gungar in i en popifierad version av traditionell Sri Lankesisk sång. Denna livsstil är något som jag ska försöka ta med mig från Sri Lanka för att få min vardag lite mer avslappnad men framförallt lite roligare.

Veckorna innan jag lämnade Sverige för Sri Lanka snurrade mina tankar av oro och jag undrade vad jag egentligen hade gett mig in på. Jag förväntade mig kaos och fattigdom men möttes istället av en generositet och hjälpsamhet hos människor som jag aldrig upplevt innan. Trots kaoset finns det en ordning i alltihop med mycket respekt och tolerans för varandra. Jag åkte till Sri Lanka för att utmana, uppleva och lära och jag lämnar nu landet utan en krona i fickan men rikare än jag någonsin varit.

Julia Matwinska